

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela
PL 16
02101 Espoo

päiväys: 1.12.2023

LAUSUNTO lomituksen paikallisyksiköiden yhdistymissuunnitelmaan

Mela on käynnistänyt vuonna 2020 sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa paikallisyksikkörakenteen kehittämisen. Tavoitteena on turvata lomituspalvelujen järjestäminen asiakasmäärien vähentyessä kotieläintilojen rakennemuutoksen seurauksena. Mela katsoi, että suurempi yksikkö antaa paremmat lähtökohdat varajärjestelyille ja tehostaa lomittajaresurssien käyttöä.

Yhdistämällä Kankaanpään paikallisyksikkö Sastamalan paikallisyksikköön saavutetaan Melan tavoite vähintään 40 000 lomituspäivää tuottavasta paikallisyksiköstä. Mela arvioi Kankaanpään paikallisyksikön haavoittuvuuden ja riskien lisääntyvän toiminnan volyymin ja rahoituksen vähenemisen seurauksena.

Mela tuo esiin, että suunnitelmana on Kankaanpään paikallisyksikön yhdistäminen Sastamalan paikallisyksikköön 1.1.2025 alkaen. Melan näkemyksen mukaan Sastamalan paikallisyksikkö on kehittänyt toimintaansa aktiivisesti, jakanut hyviä toimintamalleja myös muiden paikallisyksiköiden käyttöön, saanut asiakkailta hyvää palautetta sekä toiminnassaan osoittanut hyvää johtamista.

MTK-Satakunta kiittää mahdollisuudesta esittää oman näkemyksensä Melan suunnitelmasta yhdistää Kankaanpään paikallisyksikkö Sastamalan paikallisyksikköön ennen lopullisen ratkaisun tekemistä.

MTK-Satakunta lausuu seuraavaa:

Sastamalan lomitussyksiköllä on lähivuosina tapahtunut yhdistyminen takana ja Kankaanpään lomitussyksikön henkilöstöstä löytyy henkilö, jolla on kokemusta lomitussyksiköiden yhdistymisistä. Nyt esille nousseen yhdistymissuunnitelman yhteydessä haluamme korostaa aiemmasta opittujen kokemusten hyödyntämistä. Yhdistyminen ei ole ainoastaan hallinnollinen toimi, vaan hallinnon ja toimintojen yhtenäistämisen lisäksi yhdistymisessä tulee huomioida lomittajien yhteishenki ja muutосkyky sekä lomitettavien tilojen tasavertaisuus ja tiedotus. Lomitussyksiköiden yhdistymisiä on viime vuosina tapahtunut useita.

Yhdistymisen onnistumisen varmistamiseksi on tärkeää, että jo toteutuneista liittymisistä otetaan opiksi ja hyvät käytännöt ja haasteet käydään etukäteen läpi nyt yhdistyvien yksiköiden kanssa. Onnistumisen varmistamisessa tulee olla rooli myös Melalla.

Lomittajien työssä jaksaminen mahdollisesti pidentyvien työmatkojen vuoksi herättää huolta. Mikäli Sastamalan paikallisyksikkö tuottaa jatkossa lomituksen Kankaanpään

paikallisyksikön alueelle, on merkittävää huomioida rekrytoinnin tarve niin, että paikallisyksikkö on houkutteleva työpaikka myös nykyisen Kankaanpään paikallisyksikön alueella. Myös esimerkiksi palkkaharmonisointiin liittyvät asiat on huomioitava riittävän aikaisessa vaiheessa.

Riittävän lomittajaresurssin vuoksi on merkityksellistä, että lomittajien työhyvinvointi, työssä pysyminen ja uusien lomittajien rekrytointi on huomioitu koko yhdistymisprosessin ajan.

Pyydämme huomioimaan, että mahdollisen yhdistymisen toteutuessa yhteistoimintaryhmien toiminta tulee toteutua ilman katkoksia. Yhteistoimintaryhmät mahdollistavat yhdistymisen vaikutusten arviointia ja toiminnan kehittämistä. Yhdistymisprosessin aikana ja sen jälkeen tulee huomiota kiinnittää viestintään. Yhdistyminen aiheuttaa kotieläintiloilla pohdintaa mahdollisesti muuttuvien toimintatapojen vuoksi. Paikallistunteus halutaan säilyttää.

Pyydämme paikallisyksiköitä kiinnittämään huomiota, millä tavoin muutoksia vaaditaan, miten asiasta kommunikoidaan ja miten tasapuoliset palvelut turvataan maatiloille.

Yhdistämisen tavoitteena tulee olla koko alueella tuotettava laadukas lomituspalvelu, joka mahdollistaa kotieläintuottajien työstä irtautumisen. Paikallisyksikön tulee olla tavoitettavissa.

Tärkeintä ei ole se, mistä viesteihin vastataan, kunhan yhteydenpito toimii ja lomituspalvelut saadaan tuotettua laadukkaasti lomituspalvelulain mukaisesti.

Kuluvan vuoden aikana Kankaanpään paikallisyksikössä on tapahtunut kehittymistä myönteiseen suuntaan. Näiltä osin paikallisyksikön suotaisiin jatkuvan edelleen omaan ja halua seurata tilanteen kehittymistä löytyy. Toisaalta Kankaanpään paikallisyksikön osalta on jo havaittavissa haasteita etenkin sijaisavun ja tuetun maksullisen lomituksen osalta sekä hallinnon riskinsietokyvyssä. Osa haasteista liittyy myös asiakastytyväisyyteen. MTK-Satakunta yhtyy Melan havaintoihin Sastamalan paikallisyksikön onnistuneesta toiminnasta. Mikäli Mela arvioi, että pienenevien lomituspäivien vuoksi Kankaanpään paikallisyksikön haavoittuvuus ja riskien lisääntyminen ovat uhkana, MTK-Satakunta pitää yhdistymistä Sastamalan paikallisyksikköön sopivana ratkaisuna.

Kokonaisuudessa merkityksellisintä on, että lomituspalvelut tuotetaan laadukkaasti, kotieläintiloja kohdellaan tasapuolisesti ja että kummaankaan paikallisyksikön alueella toimivien kotieläintilojen lomituksen toteutuminen ei heikkene vaan toiminnan kehittäminen turvataan.

Anna-Kaisa Jaakkola
Toiminnanjohtaja
MTK-Satakunta

Virve Hindström
Asiantuntija
MTK-Satakunta